

Innholdsfortegnelse

Hei og velkommen til Mælumslykkja barnehage	2
Barnehagens samfunnsmandat.....	3
Samarbeidspartnere	4
Foreldresamarbeid	5
Foreldresamtale/Foreldremøte.....	6
Visjon/satsningsområde	7-8
Psykososialt miljø/ kropp og grenser	9
Vennskap og fellesskap	10
Voksenrollen	11
Omsorg, danning og lek	12- 14
Barns medvirkning	15
Fagområdene/progresjonsplan	16-24
Overgang barnehage – skole	25
Et barn har 100 språk	26

Hei og velkommen til Mælumslykkja barnehage

Vi er en pedagogisk virksomhet hvor det kontinuerlig planlegges, dokumenteres og vurderes. Metodene vi bruker kan variere noe ut ifra våre forutsetninger og behov. Gjennomføringen av våre planer er fleksible da det må være plass til spontanitet og barnas innspill og medvirkning. Vi ønsker at barna sitter igjen med masse god erfaring og opplevelser den dagen de slutter hos oss. Vi ønsker å være i stadig utvikling til det beste for barna våre, derfor er dokumentasjon et viktig virkemiddel for refleksjon, og tanker rundt praksis.

Intensjonen med denne årsplanen er at den skal formidle barnehagens pedagogiske innhold til foreldre og andre samarbeidspartnere, samtidig som den også fungerer som et arbeidsdokument for personalet. Årsplanen skal bidra til å styre og vurdere det pedagogiske innholdet i barnehagen. Hele personalgruppa deltar i dette arbeidet, men det er daglig leder og pedagogiske ledere som har et overordnet ansvar i kraft av sine stillinger.

Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen blir den viktigste forutsetningen for barns utvikling og læring. Barnegruppa og det enkelte barns trivsel og utvikling skal observeres og vurderes fortløpende. Oppmerksomheten rettes da mot samspillet barna imellom, mellom barn og personalet og mellom barnehagens ansatte.

Leken er barnas aller viktigste aktivitet i barnehagen. Vi forplikter oss til å være til stede og delta i barns lek for å kunne fange opp ulike signaler som bidrar til mer tilstedeværelse og mer omsorg i samspillet oss imellom.

Vi håper alle tar seg tid til å lese årsplanen slik at dere får et inntrykk av hva vi vektlegger og hvordan vi har tenkt å nå de målene vi har satt oss.

Velkommen til nytt barnehageår!

Hilsen alle oss i

Mælumslykkja Barnehage.

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagene i Norge reguleres av Barnehageloven. Barnehagelovens formålsparagraf sier: «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanetisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner, livssyn og som er forankret i menneskerettighetene»

Med hjemmel i loven har Kunnskapsdepartementet fastsatt forskrift om Rammeplan for barnehagen. Denne er sammen med Barnehageloven øverste styrende organ og gir oss forpliktende rammer for virksomheten.

På bakgrunn av disse styringsverktøyene lager vi våre periodeplaner, månedsplaner og andre dokumenter internt i barnehagen. Årsplanen skal dokumentere vårt pedagogiske arbeid og være et arbeidsredskap for personalet for å styre og utvikle i en gitt retning. Den skal være til informasjon til foresatte og andre samarbeidspartnere.

Samarbeidspartnere

Internt i barnehagen	I bygda	Eksternt
Foreldre Foreldrerådet Styret for barnehagen	Helsestasjonen Kirka Brøttum barnehage Brøttum skole	Ringsaker kommune Kommunalsjef Barnevern Familiens hus Private barnehager i Ringsaker BUP PPT

Foreldresamarbeid

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannning som grunnlag for allsidig utvikling.» (Barnehageloven § 1, Formål).

I Rammeplanen står det: «Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Foreldre må kunne stole på at de kan ta opp det som opptar dem i forhold til barnet og barnehagen, selv om det skulle innebære kritikk».

Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå. Foreldremøter og styret er også viktige arenaer.

Dere kan forvente at vi i personalet:

- Møter dere med blikkontakt og åpenhet hver morgen.
- Jobber for barnets beste, og alltid har det i bevisstheten gjennom alt vi gjør.
- Jobber for å være en trygg, god og utviklende arena for barna.
- Hjelper ditt barn med å finne lekevenner og finne sin plass i fellesskapet.
- Støtter ditt barn i å finne mestringsglede.
- Legger ut månedsplan innen den 1. i hver måned.
- Lager en gjennomtenkt årsplan og halvårsplan som reflekterer den jobben vi gjør.
- Følger opp meldinger i Kidplan og skriver en kort «Dagen i dag».
- Ringer dere når barnet har skadet seg, og når det er sykt og må hentes.
- Avklarer forventinger mellom foreldre og barnehagen

Vi forventer at dere som foresatte:

- Deler viktig informasjon om barnet med oss.
- Gir beskjed innen 09:30 hvis barnet ditt ikke kommer i barnehagen.
- Gir beskjed til en ansatt når barnet ditt blir hentet.
- Gir beskjed til en ansatt hvis noen andre enn foresatte skal hente barnet.
- Leser informasjon fra barnehagen og gir tilbakemelding på barnehagens innhold og aktiviteter.
- Holde seg innen tidsfrister der det er angitt (spesielt ferier)
- Holder oversikt i kleskurvene og sørge for at barna har nok og riktige klær til enhver tid.
- Møter til foreldresamtaler.
- Henter barnet når vi har vurdert at allmenntilstanden ikke er god nok. Barnet må være friskt nok til å ha utbytte av aktivitetene i barnehagen.

Foreldresamtale

Vi legger opp til foreldresamtaler to ganger i året, en på høsten og en på våren. Foreldrene kan velge og kun ha en, men vi setter stor pris på muligheten til å ha en samtale om barnet deres utenfor garderoben. Foresatte og personalet møter barnet på forskjellige arenaer og ulike kontekster og kan ha ulik kunnskap om barnet. Foreldrenes kompetanse på eget barn hjelper oss til å få et mer helhetlig og nyansert opplevelse som grunnlag for godt samspill med barnet. På en foreldresamtale går vi sammen gjennom barnets utvikling og interesser og legger en plan for hva vi vil jobbe med fremover.

Foreldremøte

Vi holder foreldremøte på høst og vår. På høsten ønsker vi velkommen til nye foreldre og går igjennom litt informasjon ang. barnehageåret. På vårhalvåret har vi ofte et faglig tema som utgangspunkt for møtet, med påfyll av fagkunnskap og felles drøfting. I forkant av foreldremøtene har skolestarterne et eget møte rettet mot skolestart.

Visjon

Leke, lære og vokse sammen.

Vår barnehagehverdag bygger på viktigheten av barnas lek. Denne leken er altomfattende, og den er barnas viktigste vei til læring. Leken tar utgangspunkt i barnet selv og dets forutsetninger, erfaringer og alder. Barn lærer av hverandre, og de opplever mestring. Sosial kompetanse og språk er basis for alt det barnet foretar seg. Gjennom leken lærer barn bl.a. hvordan forholde seg til andre, konflikthåndtering, empati, dele med hverandre, vente på tur, og likeverdighet. På bakgrunn av dette vil relasjoner styrkes, og barna utvikler seg og vokser sammen med andre.

Vårt satsningsområde

Tidlig innsats og inkludering gjennom barns språkutvikling (TIIBS)

Språk er grunnleggende for barna utvikling på alle områder, og vi ønsker å ha fokus på språket inn i det daglige pedagogiske arbeidet. Å legge til rette for barns språkutvikling er en av barnehagens kjerneoppgaver, og vi ønsker å sikre at barna møter et rikt og stimulerende språkmiljø i barnehagen. Gode språklige ferdigheter er viktig for barnets trivsel og mestringsfølelse i hverdagen, og gjennom språket vil barnet ha gode forutsetninger for å delta i lek, og kunne sette ord på egne tanker og følelser. De voksnes innsats er viktig, de er språkmodeller for barna og skal legge til rette for språklig samhandling mellom barna. Derfor er det ønskelig å styrke barnehagens kompetanse på dette området.

Mælumslykkja er nå inne i et 3-årig prosjekt, igangsatt våren 2022 sammen med øvrige barnehager i Ringsaker kommune, med mål om å videreutvikle barnehagens arbeid med språk. Det arbeides kontinuerlig med å lage et program for tidlig innsats og inkludering gjennom barns språkutvikling. Dette for å ha et felles utgangspunkt for kartleggingsverktøy og teori / fagforankring i alle barnehagene. Det legges opp til arbeid på alle nivå; både internt, og i den enkelte barnehage, profesjonsfellesskap mellom barnehagene, samarbeid med PPT og med kommunen som barnehageeier og barnehagemyndighet.

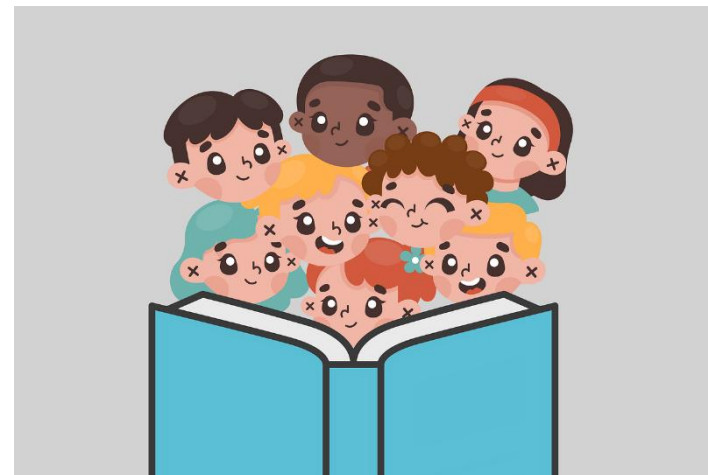
Arbeidet skal føre til at hver enkelt barnehage får et system som skal sikre at alle barn får utviklet språket sitt innen sitt potensiale.

ALLE BARN SKAL:

- Ha tilgang på et rikt språkmiljø innenfor et inkluderende fellesskap
- Møte ansatte med høy språklig innsikt og kompetanse
- Få tidlig språkstøtte

MÅLSETTINGER:

- Alle barna skal bli lest for. Vi fører leselogg for å sikre dette
- Fokus på formidling og barnas deltakelse i formidlingen
- Bruke bilder og konkrete til forsterking av språket
- Øke personalets kompetanse på barns språkutvikling
- Foreldresamarbeid

Psykososialt miljø i barnehagen

Barnehagen som arena for forebygging av krenkelser. Barnehagens og personalets oppgave er å skape et godt miljø der barn trives og gi barn gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. Barnehagen har en viktig oppgave i å formidle grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar. Barnehagen skal gi en etisk oppdragelse i samarbeid med foreldrene.

Nært samarbeid mellom personalet og foreldre og systematisk observasjon og refleksjon over kvaliteten på det uformelle samspillet kan sikre et godt psykososialt miljø i barnehagen der alle blir inkludert, og har det trygt og godt i barnehagen.

Kap.VIII i Barnehageloven omhandler psykososialt barnehagemiljø (19.juni2020)

§41: Nulltoleranse og forebyggende arbeid

§42: Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø(aktivitetsplikt)

§43: Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn

Kropp og grenser

Ansatte i barnehagen ser og tolker tegn som barn sender i hverdagen, for så å hjelpe de til å sette ord på hvordan de har det i hverdagen.

Barnehagen benytter seg av materiale utgitt av Stine Sofies stiftelse og PBL. Formålet med materialet er at barn skal vite hva som er lov og ikke lov å gjøre med barn, og hvor de kan få hjelp. Materialet består av bilder og naturlige spørsmål knyttet til tematikken. Det tar først utgangspunkt i naturlige sosiale settinger i både hjem og barnehage, for så å komme til mer alvorlige temaer. Det er viktig for hvert enkelt barn å styrke barnas ferdigheter i hvordan de kan beskytte seg selv og få mulighet til å si ifra til en trygg voksen.

Hva gjør vi i Mælumslykkja barnehage:

- Samlinger med skolestarterne og 2 voksne gjennomføres jevnlig
- Det barna kommer med blir tatt på alvor og undersøkes videre

Vennskap og fellesskap

Rammeplanen sier: Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. Målet vårt er at Mælumslykkja barnehage skal være et trygt og godt sted å være barn.

Hva gjør vi i Mælumslykkja barnehage:

- Alle barna skal oppleve å ha noen å leke med. Ingen barn skal oppleve å bli stengt ute av leken. De voksne skal være veiledere.
- Gjennom lek og aktiviteter hjelper vi barna med å utvikle vennskap og gode relasjoner.
- Vi har voksne som er gode rollemodeller.
- Vi har observante voksne som er der barna er.
- Vi har fokus på det positive som skjer mellom barna.
- Vi snakker greit til hverandre.
- Vi har aktive, engasjerte og deltagende voksne.
- Vi bruker språket aktivt som et verktøy for å løse konflikter.
- Vi respekterer når noen sier nei eller stopp.

Voksenrollen

Personalet er rollemodeller og bidrar gjennom egen væremåte til barns læring av sosiale ferdigheter. Et aktivt og tydelig personale er nødvendig for å skape et varmt og inkluderende fellesskap. I Mælumslykkja barnehage jobber vi for å være varme, trygge og tydelige voksne.

Personalet skal legge til rette for å støtte og oppmuntre barnas initiativ til samspill og lek, aktivitet og engasjement. De voksne skal også veilede barna når uheldige/uønskede samspillmønstre oppstår.

Personalet skal være engasjerte, motiverte, undrende, nysgjerrige, lekne, lydhøre, interesserte, tilstedeværende og løsningsorienterte slik at det er til det beste for barnet.

Personalet skal være deltagende i leken på barnas premisser. Gjennom leken er det gode muligheter til å støtte positivt samspill og veilede der det oppstår utfordringer. Ved at de voksne er i leken blir dette mer synlig og det blir lettere å dokumentere og se hvor og hvem som trenger støtte i leken

Pedagogisk praksis (omsorg, danning og lek)

Omsorg

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelpen og støtten de har behov for.» (R.-17)

Hva gjør vi i Mælumslykkja barnehage:

- Vi sikrer en trygg tilknytting i tilvenningsperioden, ved at barnet får en tilvenningsperson som møter barnet i starten, sørger for gode rammer for tilvenningen og støtter barnet og foreldrene i prosessen.
- Vi møter barnet med et smil i garderoben om morgenen, sier hei og barnets navn, og tar imot og gir viktig informasjon.
- Vi har trygge og stabile voksne som støtter, veileder, trøster og er til stede for barna.
- Vi har voksne som er tydelig til stede og engasjert i barnets trivsel og utvikling.
- Vi hjelper barna med å sette ord på følelser og anerkjenner alle følelser.
- Vi støtter og oppmuntrer barna til å vise omsorg for andre og til å ta imot omsorg.
- Vi har alltid et tilgjengelig fang.

Danning

Barna er aktive deltakere i eget liv og det er vår plikt som voksne å veilede barna, men samtidig respektere deres egenverdi og selvstendighet. For å ha gode dannelsesprosesser i barnehagen vår, er det viktig at vi voksne viser respekt for den kommunikasjonen som barna har og interesse for det de sier. Det er viktig å kunne se ting i sammenheng for å kunne reflektere og veilede. Vi skal være gode samtalepartnere, samhandlingspartnere og veiledere og ikke minst vite når man som voksen må være til stede. Det handler om å vise at man er interessert i å høre hva barna har å si og stille gode spørsmål. Danning skjer der det er trygghet og gjensidig respekt fra alle parter.

Barnehagen sitt ansvar i dannelsesprosessen er å gi barna god selvfølelse, og at de gjennom den kan forstå både seg selv og andre. Vi skal gi barna ansvar og oppgaver tilpasset alder og modning, så hvert enkelt barn opplever mestring.

Barna skal utfordres og de skal lære å stille spørsmål til seg selv og andre. Personalet skal filosofere sammen med barna, gjerne gjennom bøker for å bygge begrepsforståelse. Ved å snakke om og stille spørsmål til det man leser, får man et bredere mangfold om ting enn bare å gripe fatt i det som skjer her og nå. Vi skal oppmuntre barna til å fortelle om egne tanker og opplevelser, og personalet skal ivareta de gode samtalene. Personalet legger grunnlaget for at barna skal utvikle gode ferdigheter for kommunikasjon, refleksjon og konfliktløsning. Barna skal oppleve seg selv som en del av fellesskapet hvor samarbeid og kommunikasjon har sentrale funksjoner.

Hva gjør vi i Mælumslykkja barnehage:

- Vi tilrettelegger for at barna skal delta i et fellesskap og opplever tilhørighet.
- Vi vil hjelpe barna med å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger.
- Vi tilrettelegger for meningsfulle opplevelser og støtter barnas identitetsutvikling og positive forståelse.
- Vi støtter barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet.
- Vi synliggjør og verdsetter ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet.
- Vi legger merke til, anerkjenner og følger opp barnas perspektiver og handlinger.

- Vi utfordrer barnas tenkning og inviterer dem inn i utforskende samtaler.
- Vi synliggjør og fremhever mangfold og ulikheter som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.
- vi markerer og snakker om ulikheter og mangfold i barnehagen og i samfunnet.
- Vi har fokus på at alle er like mye verdt uansett kjønn, kultur og identitet

Lek

Leken er barnas viktigste aktivitet, og deres naturlige væremåte. Leken er en aktivitet barna velger selv, den er lystbetont og indremotivert og har dermed ofte mer lærdom i seg enn aktiviteter planlagt av de voksne. I leken lærer barna å ha felles oppmerksomhet, til å regulere seg etter hverandre, til å imitere andre og forstå sammenheng mellom ting. De får prøvd ut erfaringer, bearbeidet inntrykk og følelser i samspill med andre barn i en trygg arena. I leken lærer barna språk, de lytter, hermer og får erfaringer som igjen er med på å utvide ordrepertoaret.

I rammeplanen for barnehager står det at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, hvor barnehagen skal inspirere og gi rom til ulike typer lek ute og inne. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek alene og sammen med andre.

Hva gjør vi i Mælumslykkja barnehage:

- Vi legger til rette for et inspirerende lekemiljø ute og inne.
- Vi har engasjerte og kreative voksne som inviterer til lek og felles opplevelser, som er bevisste sin egen rolle i leken.
- Vi gir tid og rom til barnas egen lek, skjerner og bygger oppunder leken.
- Vi har kunnskap om lekens betydning for barns utvikling av vennskap, sosiale kompetanse, språk og trivsel.
- Vi observerer og støtter barna i inn i lek med andre, gir støtte og veiledning til å bli i lek og drive leken videre.
- Veksler mellom styrte aktiviteter og den frie leken.
- Voksne som bruker og støtter barnas språk i leken.

Barns medvirkning

Rammeplanen sier: Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i barnehagens hverdag. Alle skal få erfare å få være med på planlegging, gjennomføring og vurdering av dagen og virksomheten. Dette skjer ut ifra barnas ulike uttrykksformer og tilpasset barnas alder. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til.

Hva gjør vi i Mælumslykkja barnehage

- Barnesamtaler med de eldste barna.
- Observerer barna i lek og aktivitet. Observasjonene brukes til å bekrefte eller å endre praksis.
- Tar barnas innspill på alvor (f.eks. turmål på turdager.)
- Barna kommer med innspill til temaet.
- Samlingsstund på barnas premisser.

DU ER UNIK: SELV OM DU FØLER DEG LITEN PÅ JORD, SÅ LEGG DEG PÅ MINNET DE ENKLE SMÅ ORD:

INGEN ER LIKE, DU ER UNIK, TENK-INGEN ANDRE ER AKKURAT SLIK

Ann Reidun

Fagområdene

Disse 7 fagområdene er til for å gi barna en utfordrende og god hverdag i barnehagen. I alt av planer og aktiviteter ligger fagområdene i bunnen av planleggingen. Fagområdene glir i hverandre, og er ikke noe vi jobber med hver for seg. På tur til skogen vil en komme innom nærmiljø, natur ved at vi er i skogen, teknikk med at vi f.eks. spikker, eller lager innsekts feller, eller fletter kranser. Språk og kommunikasjon, ved at vi prater sammen, og forklarer / filosoferer over ting vi ser /hører. Slik går fagområdene over i hverandre. Dette står i rammeplanen:

Språk og tekst og kommunikasjon	Kunst, kultur og kreativitet:	Antall, rom og form	Nærmiljø og samfunn	Etikk, religion og filosofi:	Kropp, bevegelse, mat og helse:	Natur, miljø og teknologi
<u>Barnehagen skal bidra til at barna får:</u> - møte ulike språk og dialekter - uttrykke tanker, følelser og meninger på ulike måter - bruke språket aktivt i relasjoner med andre - bruke språket aktivt i konfliktløsning - oppleve gleden med høytlesing, sang, rim og regler - leke skrive, tegne og leke med bokstaver - bli språklig nysgjerrig	<u>Barnehagen skal bidra til at barna får:</u> - estetiske erfaringer med kunst og kultur - støtte i å være aktiv og skape kreative uttrykk - skape noe sammen, oppleve fellesskapet - møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som uttrykker samfunnets mangfold - være nysgjerrig, undrende, utprøvende kreativt sammen med barn og voksne	<u>Barnehagen skal bidra til at barna får:</u> - leke og eksperimentere med tall, mengde og telling - få erfaring med former, mønstre, telling, måling sortering, og plassering - forståelse for grunnleggende matematiske begreper - utforske og oppdage matematikk i dagliglivet	<u>Barnehagen skal bidra til at barna får:</u> - kjennskap til eget nærmiljø via opplevelser og utforskning - bli kjent med institusjoner i nærmiljøet - høre om verden utenfor barnehagen - bli kjent med samisk kultur - få utfordringer og mulighet til å delta i samfunnet	<u>Barnehagen skal bidra til at barna får:</u> - kjennskap til ulike tradisjoner - høre om andre kulturer og livssyn. - undre seg over filosofiske spørsmål. - lære seg å lytte til andre - støtte i å respektere, tolerere og vise interesse for hverandre. - få kjennskap til andre kulturers merkedager	<u>Barnehagen skal bidra til at barna får:</u> - oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur. - bli kjent med kroppen sin og bevissthet rundt egne og andres grenser - positiv oppfatning av seg selv og bli kjent med egne følelser - positive opplevelser, holdninger rundt kosthold og måltider	<u>Barnehagen skal bidra til at barna får:</u> - glede av å være ute i naturen til ulike årstider - oppleve naturen som en arena for lek og læring - en begynnende forståelse for hvordan vi skal ta vare på naturen - kunnskap om dyr og dyreliv. - eksperimentere med fysiske lover

Progresjonsplan

Barnehagens progresjonsplan er basert på Rammeplan for barnehager, de syv fagområdene. Da har vi utviklet en generell plan for alle barna med definerte læringsmål. Planen er lagt opp med fokus på utviklingsnivå framfor alder. Ingen barn er like og barn utvikler seg på ulike måter. Det vi har lagt vekt på er en progresjonsplan der både mestring og utfordringer er like viktige.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna:

- uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
- leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord
- møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer
- opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale
- utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.

Hva skal barna erfare	Hvordan	Evalueringsgrunnlag
Bli kjent med hvordan språket kan brukes til å formidle ønsker og behov, samt uttrykke følelser.	Personalet hjelper barnet med å sette ord på og formidle sine egne følelser og behov.	Hvordan kan personalet med sin tilstedeværelse hjelpe barna til å bruke språket i lek og samspill for å ytre sine ønsker, følelser og behov?
Et rikt språkmiljø, sang, rim/regler, bøker og fortellinger i hverdagen.	Personalet bruker språket aktivt i hverdagen med barna, gjennom sang, rim/regler, benevning og et variert ordforråd. Personalet skal legge til rette for gode leseopplevelser og presentere både nytt og gammelt materiell.	Opplevs det som et rikt språkmiljø? Hvordan legger personalet til rette for gode lesestunder? Hvordan presenteres og synliggjøres bøker og tekster for barna?
Oppleve leseglede /boknysgjerrighet med bøker lett tilgjengelig.	Personalet skal formidle bøker på en måte som skaper interesse og glede for barna.	Har personalet bidratt til større leseglede og nysgjerrighet blant barna? Tar barna mer initiativ i forhold til bøker o.l.

KROPP, BEVEGELSE; MAT OG HELSE

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna:

- opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt
- blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer
- blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.
- Begrense søtsaker som is, søte kaker, og godteri ifm. med tradisjoner jfr. nasjonal faglig retningslinje fra Helsedirektoratet

Hva skal barna erfare	Hvordan	Evalueringsgrunnlag
Hvordan man setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser.	Personalet skal støtte og veilede barna i å sette grenser for seg selv og respektere andres grenser. Vi bruker ulikt materiell knyttet til tema, som brukes i samtaler og refleksjoner med barna.	Klarer barna å sette grenser for egen kropp? Respekterer barnet andres grenser? Hvordan støtter personalet barnas grensesetting?
Utfordre egen fin- og grovmotorikk etter alder og modning.	Personalet tilrettelegger og åpner opp for ulike mestringsmuligheter inne og ute, i natur og faste elementer. Personalet veileder barna til å utfordre egen motorikk og støtter barna i prosessen med å klare selv.	Får barna utfordringer etter alder og modning? Er personalet veiledende og støttende i prosessen med å utfordre barnas motorikk og i prosessen med å klare selv?
Være med å etablere grønnsakshagen med ulike grønnsaker. Oppleve nye smaker og delta i høsting og smaking.	Personalet engasjerer seg i planting av ulike grønnsaker sammen med barna. Ved å samtale med barna, være lydhøre om hva barna synes er nyttig å ta tilgjengelig, utvikler vi grønnsakshagen sammen. Plante, vanne og annet arbeid for at grønnsakene skal vokse og blir spiselige.	Er barna aktivt deltakende i de ulike prosessene i grønnsakshagen? Finner de glede i å smake på resultatet?

ANTALL, ROM OG FORM

Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna:

- oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger
- utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper
- leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på
- erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse
- bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse
- undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter
- undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede.

Hva skal barna erfare	Hvordan	Evalueringsgrunnlag
Bli kjent med ulike geometriske figurer.	Personalet skal bevisstgjøre barna på geometriske figurer vi møter i hverdagen. Bruke nytt og kjent material, der man kan forske på ulike former, både enkle og tredimensjonale. Finne frem inspirasjonshefter med bilder.	Bevisstgjøres barna på ulike geometriske figurer de møter i hverdagen? Forsker personalet på ulike former sammen med barna?
Tall, mengde og telling i hverdagen	Bruke tall og telling aktivt i hverdagsaktiviteter sammen med barna. Oppmuntre og legge til rette for lek og utforsking med tall og mengde.	Hvordan tilrettelegger personalet for tall og telling i hverdagen? Blir barna engasjert i å bruke tall, telling og se mengder i hverdagen?
Bli kjent med enkle matematiske begreper og klassifisering.	Gjennom motorisk lek og lek med konkreter og eventyr blir vi kjent med ulike matematiske begreper som for eksempel; over, under, gjennom, opp, ned, stor, liten..	Hvordan brukes de matematiske begrepene i lek og aktivitet?

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna:

- opplever og utforsker naturen og naturens mangfold
- får gode opplevelser med friluftsliv året rundt
- opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover
- får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen
- får kunnskap om dyr og dyreliv
- lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi
- får kjennskap til menneskets livssyklus.

Hva skal barna erfare	Hvordan	Evalueringsgrunnlag
Forandringer i nærmiljøet i forhold til årstidene.	Ta med barna rundt i nærmiljøet og støtte opp om undringer for endringene som skjer i naturen.	Viser barna interesse ift. de endringene som skjer i nærmiljøet gjennom årstidene?
Bruke naturens mangfold til å leke og lære hvordan alt har ulik verdi og kunnskap, ift eksperimenter m.m.	Skape undring og nysgjerrighet. Dele av egen kunnskap. Finne ut, sammen med barna om det er noe vi kan erfare sammen.	Ved at barna selv tar en aktiv del i eksperimenter m. m. vil utvikler de forståelse og erfaring for enkle forsøk?
Gjennom tema skal barna få ulike erfaringer ift dyr og dyreliv. Enkle fakta, leke dyr og ellers oppleve glede i tema.	Bruke tema som mal for utsmykning og aktiviteter i hverdagen.	Blir tema både spennende og lærerikt for barna, samt klarer personalet å få leken til å stå i fokus?

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna:

- får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål
- får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
- får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på
- utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Hva skal barna erfare	Hvordan	Evalueringsgrunnlag
Tradisjoner barnehagen feirer, som en del av den norske kulturen. (Merkedager)	Fortelle om hvorfor vi feirer jul, påske og andre naturlige tradisjoner i samfunnet.	Får barna en forståelse for tradisjoner og kan de delta i samtaler rundt dette.
Barna skal i møte med voksne, oppleve glede over undring i hverdagssamtalen.	Trygge barna på at man kan undre seg om alt. Hjelp barna til å undre seg mer. Samarbeide med foreldrene, fremfor at barna alltid får alle svar.	Hvordan kan personalet øke frekvens for undring hos barn og voksne.
Utvikle ferdigheter til gode samspill i fellesskapet. Være og ha en god venn. Det skal lønne seg å regulere egen atferd i møte med andre.	Åpne samtaler om hvilke sosiale ferdigheter barna bør inneha i møte med andre. Samtale med foreldrene om dette. Berømme barn som regulerer egen atferd. Lysglimtjakt!	Kan barna hjelpes til å få forståelse for å opptre respektfullt overfor hverandre. Kan personalets sensitivitet gjøre at barna opplever at det lønner seg å regulere egen atferd.
Barna skal oppleve omsorg og lære seg å vise omsorg for andre og se hvordan andre har det. (empati).	Personalet oppmuntrer barna til å ta vare på hverandre og støtte hverandre i å skape positive relasjoner.	Opplever barna omsorg og har positive relasjoner? Viser barna omsorg for andre?

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna:

- oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet
- erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse
- utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt
- blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner
- blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer
- blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur
- får kjennskap til nasjonale minoriteter.

Hva skal barna erfare	Hvordan	Evalueringsgrunnlag
Flere treffpunkter i nærmiljøet. Bruke nærmiljøet som læringsarena for ferdsel i trafikken.	Legge til rette for at barna er kjent i nærmiljøet, på ulike arenaer.	Gjenkjenner barna ulike treffpunkter i nærmiljøet? Brukes nærmiljøet som en leke og lære-arena?
Gutter og jenter skal få like muligheter og utfordringer.	Personalet skal være bevisst i å legge til rette for like muligheter og utfordringer uavhengig av kjønn.	Får gutter og jenter like muligheter og utfordringer i hverdagen?
Utelek i alle årstider med ulike værforhold og sanseinntrykk.	Legge til rette for utelek, undre seg sammen om endringene i naturen.	Får alle barn erfaring med utelek til alle årstider? Undrer personalet seg sammen med barna?

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna:

- har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer
- tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne
- møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre
- bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.

Hva skal barna erfare	Hvordan	Evalueringsgrunnlag
Gjennom prosjektarbeid vil barnas interesser være med på å møte ulike inntrykk de kan bearbeide, uttrykke, skape osv	Legge til rette for at barnas reaksjoner kan møtes og utvikles i møtet med prosjektet	Hvordan legger personalet til rette for at barnas medvirkning i prosjektet blir synlig?
Bli kjent med ulikt formingsmaterieill og oppleve skaperglede.	Personalet legger til rette for at barna kan forske med et rikt utvalg av formingsmaterieill.	Har barna fått undersøkt og opplevd skaperglede med et rikt formingsmaterieill?
Oppleve en hverdag med ulike former for kulturelle innslag som sang, dans og instrumenter	Personalet bruker ulike former for kulturelle innslag i hverdagen.	Synliggjøres barnas kulturelle tilhørighet?

Overgang barnehage – skole

Rammeplanen sier: Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna skal få en trygg og god overgang til skole og evt. SFO. Barnehage og skole bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna avslutter barnehagetiden på en god måte.

Vi følger Ringsaker kommune sin rutinebeskrivelsen for overgang barnehage - skole i tillegg til våre egne rutiner.

MÅL: få til en trygg og god overgang fra barnehagen til skolen.

Hva gjør vi i Mælumslykkja barnehage:

- Saurusgruppe følger egen plan, samlinger en gang i uka .
- Foreldremøte med saurusforeldre - høst og vår.
- Representanter fra skolens ledelse og SFO/1.trinnsledere deltar på foreldremøte for skolestarterne
- Samarbeidsmøter med skolen- høst og vår.
- Skolen kommer til barnehagen på overgangsmøte på høsten.
- Besøke skolen for å gjøre oss kjent både inne på skolen, og på uteområdet.
- Turer til områder i nærområde som skolen også bruker.
- Foreldresamtaler ang overgang til skole.
- Samarbeid med Brøttum barnehagen, Mesnali barnehage og Nordheim barnehage, jevnlig treff med skolestarterne der.
- Overnattingstur
- På slutten av barnehageåret har vi egen markering for skolestarterne, foreldre og ansatte

ET BARN HAR 100 SPRÅK

Inspirert av dikt av Loris Malaguzzi. Oversatt til norsk ved Kari Carlsen og Jan-Erik Sørenstuen Tekst og melodi: Elisabeth Waage

Vers 1:

Et barn har hundre språk
Hundre måter å tenke på
Hundre hender, og hundre tanker
Å leke og snakke på

Pre ref:

Det er Hundre og alltid hundre
Hundre måter å lytte på
Til utforske og til å like
Hundre måter til å forstå

Vers 2:

Barn tenker best med hender og hode
Å få lytte for å kunne snakke
Samme verdi på hver eneste pøse
Mangfoldige hjerter skal få makt

Pre ref :

Det er Hundre og alltid hundre....

Ref: Hundre verdener å oppdage

Hundre verdener å finne opp
Hundre verdener som skal drømmes
Frie tanker....sier aldri stopp

Bro: Å det finnes mye mellom fjell og fjord

Sol og måne og her som vi bor
Hva er sannhet, fantasi
I en verden full av magi